

T e d e n

vseživljenjskega učenja

SLOVENIJA - UČEČA SE DEŽELI
SLOVENIJA - UČEČA SE DEŽELI
SLOVENIJA - UČEČA SE DEŽELI
SLOVENIJA - UČEČA SE DEŽELI

TVU - Novičke

Št. 3/1998

TVU-Novičke so informativni bilten izvajalcev izobraževanja in učenja v Sloveniji, ki jih združuje zanimanje za projekt Teden vseživljenjskega učenja in aktivno sodelovanje v njem. Bilten je namenjen obveščanju o pripravljanih, temeljnih, spremljajočih in sklepnih dejavnostih Tedna, spodbujanju in koordiniranju sodelujočih ter izmenjavi njihovih izkušenj.

TVU-Novičke izdaja in ureja informacijsko središče Andragoškega centra Slovenije. Izhajajo v skladu z določili vsakoletnega načrta TVU-ja.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc-Pahernik, vodja Informacijskega središča in vodja TVU '98, in mag. Maja Korošak, urednica

Prelom: Iztok Kham

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva:

Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana

Telefon: 061 443 656

Telefaks: 061 445 881

Elektronska pošta: zvonka.pangerc@acs-saec.si

PREDSTAVITEV DOBITNIKOV PRIZNANJ ANDRAGOŠKEGA CENTRA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA IZJEMNE DOSEŽKE PRI UČENJU ODRASLIH

Letos so se priznanja Andragoškega centra Slovenije za izjemne dosežke pri učenju odraslih podeljevala drugič. Izmed prispelih predlogov je komisija za priznanja izbrala devet kandidatov, ki po svojih dosežkih pri učenju, pri bogatitvi lastnega znanja ali znanja drugih pomembno izstopajo. Merila za podelitev priznanja so bila poleg učnih dosežkov tudi ovire, ki jih je kandidat moral premagovati na svoji poti do znanja, pozitivne spremembe v njegovem življenju, ki so sledile učenju, in pa pozitiven vpliv na okolico, ki je nastal kot posledica učenja.

Podeljena so bila priznanja posameznikom za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja, priznanja skupini za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja ter posamezniku, skupini, društvu, ustanovi, podjetju ali lokalni skupnosti za izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih.

Predstavljamo letošnjih devet dobitnikov priznanj, ki s svojimi dosežki, zavzetostjo pri učenju, zavezanostjo delu za druge bogatijo in navdušujejo tudi nas.

Alenka Golob, Trzin

Ko Alenko Golob, specialno pedagoginjo, vprašam, kaj se ji zdi pri njenem delu z osebami z motnjo v duševnem razvoju najbolj pomembno, odgovori, da je to ustvarjanje okoliščin, v katerih se ti ljudje dobro počutijo. Pomembno je, da so zadovoljni, da imajo občutek varnosti in da se z njimi dela kot z ljudmi. Da lahko ohranijo svoje človeško dostojanstvo.

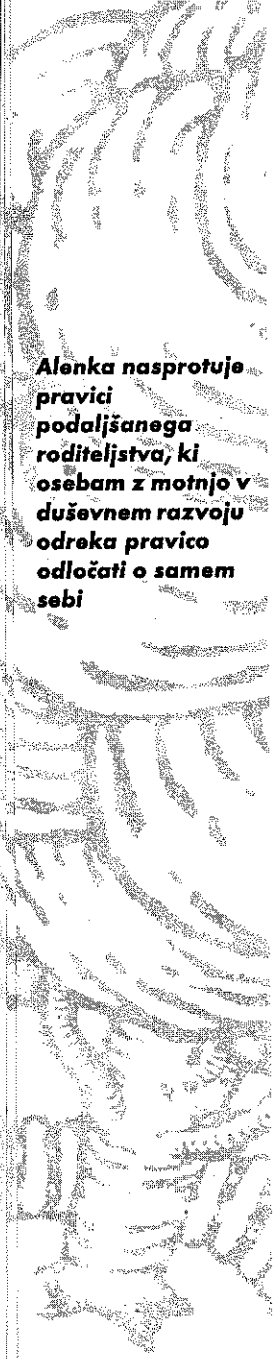
Alenka Golob je prejela priznanje ACS kot posameznica za izjemne dosežke pri bogatenju znanja drugih. Od leta 1991 vodi Dom Škofljica, za osebe z zmerno, težjo in najtežjo motnjo v duševnem razvoju. Z diplomsko nalogo Pomen glasbe pri vzgoji otrok z motnjo v duševnem razvoju je leta 1989 zaključila višješolski študij specialne pedagogike in se v naslednjih letih usposabljala na področju glasbene terapije, doma in tudi v tujini. Zdi se ji, da na usposabljanjih v tujini, predvsem na Nizozemskem, ni slišala ničesar resnično novega, dobila je le potrditev, da je bilo tisto, kar so takrat že delali doma, prav. Sodelovala je pri nastajanju novega izobraževalnega programa za varuhinje-negovalke. V sodelovanju s tujimi strokovnjaki je oblikovala predmet drama, ki je danes že del usposabljanja varuhinj-negovalk. Otrokom, mladostnikom in odraslim s posebnimi potrebami ponuja novo možnost in način izražanja in jim zvišuje kakovost življenja. S pomočjo izkušenjskega gledališča,

"Najbolj pomembno je ustvarjanje okoliščin, v katerih se stanovalci doma dobro počutijo."

ki je del metode "drama", izboljšujejo komunikativnost in komunikacijo, naučijo se nastopati in pridobivajo nove izkušnje.

V domu dela 13 strokovnih delavcev. O njih pravi, da so nadpovprečni – glede na svoje prizadevanje, iniciativnost in ustvarjalnost. O vsem se dogovarjajo skupaj. Tudi o tem so se skupaj dogovorili, da bodo ljudi, ki bivajo v tem domu, imenovali "stanovalci". Zato ker je to nevtralen izraz. V začetku so bili "varovanci", vendar pa ta beseda zveni preveč zaščitniško in osebam z motnjo v duševnem razvoju podeljuje status otroka. Ti ljudje so vendar odrasli! Mentalno sicer na stopnji petletnega otroka, čustveno in po izkušnjah pa odrasle osebe. Mnogi od njih so preživeli težke čase, preden so prišli v dom na Škofljico. Alenka nasprotuje pravici podaljšanega roditeljstva, ki osebam z motnjo v duševnem razvoju odreka pravico odločati o samem sebi. In ko smo že pri pravicah: moči jo tudi to, da pravica do učenja za osebe z težjimi motnjami v duševnem razvoju ni opredeljena v nobenem dokumentu. Na to temo je lani organizirala tudi okroglo mizo.

Alenka nasprotuje pravici podaljšanega roditeljstva, ki osebam z motnjo v duševnem razvoju odreka pravico odločati o samem sebi

Njen delavnik je sestavljen iz organiziranja dejavnosti, razporejanja dela, neposrednega dela s stanovalci, dela z zaposlenimi, publiciranja. Svoje izkušnje in znanje posreduje drugim na številnih srečanjih, seminarjih in predavanjih. Drugače pa večino stvari v Domu počnejo timsko. Izvedli so Teden vseživljenjskega učenja lani, tako ga bodo tudi letos. Izdali so zbornik "Vseživljenjsko učenje", ki je v pomoč študentom, starem otrok z motnjo v duševnem razvoju in drugim. Priznanja Andragoškega centra je vesela predvsem zato, ker so s tem, po njenem mnenju, pridobili predvsem njeni "stanovalci", drugače odrinjeni na rob družbe.

Alenka se nikoli ne vda, nikoli ne obupa. Ne ve, od kod ji energija in dobra volja za vse to. Pravi, da je to kar v njej, že od vsega začetka. Pri vsem tem je v delo z duševno motenimi pravzaprav "padla". Pred tem je študirala slavistiko, vendar je ni nikoli končala. Kot "falirana" študentka je iskala službo in jo našla v Centru Dolfke Boštjančič. Zaposlila se je kot varuška duševno motenih otrok in spoznala, da je to tisto pravo. Ko jo gledaš, kako se giblje med stanovalci Doma, kako skrbi za njihovo počutje, se prepričaš, da je delo z duševno motenimi zanj morje, v katerem najbolje plava. Vse je pomembno. Vprašanje pravice duševno motenih do vseživljenjskega učenja ji je enako pomembno kot to, kako obrniti težje prizadeto gospo na vozičku, da bo lažje gledala televizijo, kaj storiti s papagajem, ki bi ga njena lastnica najraje imela v sobi, sostanovalki pa temu nasprotujeta... Pomembne so medalje s specialnih olimpijad in slike stanovalcev Doma na stenah.

Jožica Korenjak, Kromberk

Če boste v Kromberku spraševali, kako se pride do gospe Jožice Korenjak, vam bodo prijazno razložili, da je za levim ovinkom treba zaviti na makadamsko cesto, ob tem pa vas ne bodo pozabili vprašati, ali ste "od gline". Jožica Korenjak namreč na svojem domu vodi tečaje oblikovanja iz gline in tečaje različnih načinov peke keramičnih izdelkov.

Jožica Korenjak zatrjuje, da je pomanjkanje formalne izobrazbe ni nikdar oviralo. Zato, ker vse, kar potrebuje pri svojem delu, že zna, znanje je že v njej. Ko je začela z organiziranjem (lastnih) razstav, je vedela, kako je to treba storiti. Ko je v samozaložbi izdala zbirko (svojih) pesmi, je kar nekako znala "narediti" knjigo.

Lahko bi ostala delavka in gospodinja, toda njena želja po umetniškem ustvarjanju, po izražanju same sebe s čudovitimi keramičnimi skulpturami in z nenavadnimi, na trenutke žalostnimi in trpečimi pesmimi, je bila tako močna, da jo je popeljala iz sive vsakdanjosti in iz sveta, ki jo je stiskal in ogrožal. S pomočjo mentorjev ter nenehnega učenja je prišla v svet, ki ji je blizu in v katerega uspešno vpleta svojo življenjsko pot.

Jožica Korenjak je prejela priznanje za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja. Rojena je leta 1960 v Postojni. Po končani osnovni šoli se je vpisala na Ekonomsko srednjo šolo, vendar je šolanje opustila in se zaposlila v Polidentu v Volčji Dragi. Leta 1982 je obiskovala začetni in nadaljevalni likovni tečaj pri prof. Bojanu Boletu, leto po tem pa pri kiparju Marku Pogačniku. Potem je za osem let morala prenehati z umetniškim ustvarjanjem: gradili so hišo, njeni najbližji in okolica niso imeli preveč razumevanja za njeno početje. V tistem času je veliko prebirala duhovno literaturo, se ukvarjala z vprašanji človekove duše, govornice telesa. To ji je, pravi, veliko pomagalo pri poznejšem ustvarjanju in pri spoznavanju ljudi.

Leta 1992 je začela delati z glino in razstave so se vrstile. Nemirni duh jo je gнал dalje in končala je tudi šolo restavradorstva na Gradisci d'Isonzo. S svojimi spretnimi prsti si je prislužila sloves odlične restavratorka in pravijo, da če Jožica nečesa ne bo mogla sestaviti, ne bo mogel nihče.

Obrtna zbornica Slovenije ji je za unikatne lončarske izdelke, pri ustvarjanju katerih se zgleduje po arheoloških izkopaninah in starih civilizacijah, podelila certifikat umetniške obrti. Imela je več samostojnih in skupinskih razstav (v zadnjih treh letih kar devet), na katerih so se brale njene pesmi, predstavitev prazgodovinskih peči za pečenje gline, sodelovala je na različnih sejmih po Sloveniji. Je članica KUD Goriška paleta v Novi Gorici in soustanoviteljica KUD POC Ajdovščina.

Je izjemna pedagoginja. Na svojih tečajih vedno pazi, da so njeni izdelki slabši kot izdelki tečajnikov. Zato da ljudje dobijo zaupanje vase in v svoje sposobnosti, da verjamejo, da so sposobni ustvariti nekaj res lepega. Nasploh

Na svojih tečajih vedno pazi, da so njeni izdelki slabši kot izdelki tečajnikov.

so njeni tečajji precej krajši, kot je običajno, saj njeni tečajniki zelo hitro dojemajo in se učijo.

Delo v Polidentu ji po eni strani daje veliko, saj ob rutinskem delu lahko razmišlja, po drugi strani pa ji jemlje dragoceni čas, ki bi ga rada porabila za druge stvari. Želi si delati z otroki z motnjo v duševnem razvoju. Čuti se dovolj močno, da bi jim lahko pomagala. Želi si delati z ostarelimi v domu, njim bo namenila tudi izkupiček od svoje pesniške zbirke Poti do raja. Poleg tega je odkrila nekaj likovno nadarjenih mladih, tudi z njimi bi se nekdo moral ukvarjati in razvijati njihov talent. Veliko bi še rada napisala, ne le pesmi, tudi romane...

Nekatere od njenih skulptur izražajo tako veliko samote, da človeka postane strah, ko jih gleda. Vendar Jožica smisel življenja vidi v povezovanju z ljudmi in v delu za njih. Svoboda za ustvarjanje DA, pravi, vendar če ne delaš za ljudi, ni pravega smisla, saj je samota še toliko večja.

Adela Kelhar, Maribor

Adela Kelhar se službeno sicer ukvarja z razvijanjem prostovoljnega dela pri srednješolcih, dela v Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše v Mariboru, najraje pa dela s starši v popoldanskem in večernem času, ob sobotah in nedeljah. Za njih že več let vodi seminarje in srečanja.

V več kot 30 letih inovativnega in uspešnega svetovalnega dela si je pridobila praktične izkušnje in teoretično znanje, na katerih je zasnovala svoje delo svetovalke, voditeljice seminarjev in srečanj. Njene metode temeljijo na izkustvenem socialnem učenju, programi so sestavljeni iz posameznih vaj, ki staršem pomagajo pri razvijanju čuta za lastno odgovornost in jim dajo veliko izkušenj za oblikovanje učinkovitega vedenja in delovanja. Udeleženci njenih seminarjev poudarjajo, da se v skupinah ustvarja ozračje zaupanja in domačnosti, spodbuja se raziskovalni duh, ki jih znova in znova vrača k učenju in menjavi izkušenj. Naj to izrazimo z njihovimi besedami: "Gospa Adela Kelhar svoje znanje uspešno prenaša na nas. Naučila nas je metod aktivnega poslušanja, nam pomagala do izboljšanja samopodobe in do uspešnega komuniciranja z okolico. Izjemno všeč nam je, da delo vodi tako, da smo mi tako učenci kot tudi moderatorji. Pri tem je najpomembnejše, da smo nenehno aktivni. Naučila nas je izboljšati kakovost naših življenj in dosegati boljše rezultate doma in na delovnih mestih. Z izjemno senzibilnostjo nas zna izpeljati iz začaranega kroga ovir, na katere naletimo pri svojem delu v seminarski skupini. Dopusča pa nam občutek, da smo pot našli sami. Tako smo močnejši, trdnejši in samozavestnejši. Dopusča pa nam občutek, da smo pot našli sami. Tako smo močnejši, trdnejši in samozavestnejši."

Adela Kelhar je prejela priznanje Andragoškega centra Slovenije za izjemne dosežke pri bogatitvi znanja drugih. Njena izobraževalna in poklicna pot je dolga in bogata. Po končani srednji šoli se je za nekaj časa zaposlila kot

Dopusča pa nam občutek, da smo pot našli sami. Tako smo močnejši, trdnejši in samozavestnejši.

honorarna učiteljica na osnovni šoli, leta 1965 se je vpisala na Višjo šolo za socialne delavce in dve leti pozneje tam diplomirala. Zaposlila se je v sedanjem Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše in čez nekaj let diplomirala na Fakulteti za družbene vede. Ves ta čas se je še dodatno izobraževala, si pridobila certifikat za delo po teoriji izbire, po realitetni terapiji in kvalitetnem managementu Inštituta dr. Williama Glasserja iz Los Angelesa.

Ko je ugotovila, da ima pogovor s starši dosti večji učinek in pomen kot predavanje, se je odločila za drugačen pristop. Začela je s "Šolo za starše", programom za učenje komunikacije, poslušanja in sporočanja ter reševanja konfliktov. Pozneje je ugotovila, da staršem ime programa ni preveč všeč in zato ga je preimenovala v program "Učinkovito starševstvo". Po osmih letih je svoje delo obogatila z novim programom "Učite jih sreče - učenje dobrega mnenja o samem sebi" avtorja Roberta Sullaa. Je tudi avtorica nadaljevalnega programa z naslovom "Kakovost življenja od I. do IV. stopnje".

Pri delu jo vodi želja pomagati človeku odkriti njegov svet, to, kar je najlepšega v njem. Človek je zakladnica, pravi, in tega se mora zavedati. Zavedati se možnosti, ki so v njem in naučiti se kakovostno voditi svoje življenje. Nikoli se ne osredotoča na problem, ne išče neprijetnosti, izhaja iz tistega, kar je dobro in kar deluje.

Njenih seminarjev se udeležujejo tako moški kot ženske, vodi pa tudi Klub za starše, že deveto leto. Odrasli se učijo analize, sinteze, strategije in lastnega mota. Kelharjeva je pri svojem delu izjemno dosledna. Na vsak nov seminar se temeljito pripravi s študijem literature, s pripravo miselnih vzorcev in gradiva. Za vsako srečanje izdela natančen načrt, med starše nikdar ne pride nepripravljena. Ob tem, ko dela z ljudmi, se tudi sama uči od njih. Predvsem tega, kako zanimivo rešujejo svoje probleme. Tudi zato ne želi prenehati z delom s starši. Lahko bi namreč nadaljevala le s tečajji za managerje, ki so bolj "donosni". Vendar je s starši začela, škoda bi bilo, če takšna možnost za njih ne bi obstajala. Poleg tega jo to veseli, izpolnjuje, bogati in pripomore k temu, da se veseli same sebe.

Likovni krožek iz Velenja

Člani študijskega likovnega krožka iz Velenja, ki je nastal pri Andragoškem društvu Velenje, Univerzi za tretje življenjsko obdobje, se prej niso poznali. Prihajajo iz različnih krajev iz okolice Velenja - iz Slovenj Gradca, Mozirja, Šoštanja... V krožku se družijo že enajst let (skupina šteje 14 članov, od tega jih deset krožek obiskuje že od začetka) in postali so prijatelji.

Srečujejo se tudi v zasebnem življenju in si medsebojno pomagajo. V krožek prihajajo enkrat tedensko po dve uri, pogosto pa obiskujejo tudi razstave in galerije. Po besedah profesorja Antona Skoka je vzdušje v skupini družinsko,

Pri delu jo vodi želja pomagati človeku odkriti njegov svet, to, kar je najlepšega v njem.

"Vzdušje v skupini je družinsko, prijateljsko in nenavadno v tem, ker je tako preprosto, neposredno in polno humorja."

Z leti so si člani izjemno izostrili estetski čut. Razvijajo pa se tudi osebnostno.

Sebs je najbolj našla pri delu z odraslimi.

prijateljsko in nenavadno v tem, ker je tako preprosto, neposredno in polno humorja. Pogovarjajo se tudi o tem, kaj so prebrali, katere pesmi so jim všeč in podobno.

Začeli so likovno neizobraženi, vendar kot ljubitelji likovne umetnosti. Od ustanovitve pa sistematično pridobivajo teoretična in praktična znanja o vseh likovnih tehnikah (makrame, glina, tempera, linorez, akvarel, slikanje na keramiko, grafika, slikanje usnja), razen olja. Člani na lastno pobudo obiskujejo strokovne tečaje in so člani tudi drugih krožkov. Svoja dela večkrat na leto razstavijo; letos so sodelovali na štirih razstavah, med drugimi so organizirali skupno razstavo s krožkom Univerze za tretje življenjsko obdobje iz Ljubljane. Opreмили so brošure, vabila in novoletne čestitke za Univerzo za tretje življenjsko obdobje. Za Univerzo so likovno opreмили prostore, njihova dela pa so pogosto darila prijateljem in sponzorjem. Vodili so kulturne dneve, v sodelovanju z etnografskih krožkom skrbijo za Kavčnikovo domačijo, ki je spomenik prve kategorije in edina ohranjena alpska dimnica. Zelo učinkoviti so z organizacijskega vidika, za to pa ima velike zasluge njihova najstarejša članica, 80-letna Stana Kovič. O njihovem delu krajevni mediji redno poročajo.

Z leti so si člani izjemno izostrili estetski čut. Njihovi svojci poročajo, kako zahtevni so postali pri izbiranju stvari, daril in podobnega. Razvijajo se tudi osebnostno. Marsikateri pravi, da mu delovanje v krožku pomaga živeti. Tudi profesor Skok rad pove, kako se je v skupini "ostril, gladil in oblikoval".

Odzivnost na njihove razstave je presenetljivo velika, najbolj presenečeni pa so njihovi (odrasli) otroci. Na srečanja krožka večkrat pripeljejo svoje vnuke, obiščejo pa jih tudi drugi krajanji. S krajevnimi obrtniki imajo prav tako dobre odnose - ti jih večkrat pokličejo in povprašajo, če potrebujejo kaj materiala.

Člani krožka so si med seboj zelo različni po izobrazbi, predznanju, ekonomski moči in starosti, eden je celo Nizozemec, en član pa ima multiplo sklerozo. Kljub temu delujejo zelo homogeno in učinkovito. Skupina se po številu članov povečuje in je že dosegla zgornjo mejo. V jeseni bo tako treba ustanoviti novo.

Alžbeta Cergol, Maribor

Alžbeta Cergol je po rodu Čehinja. Rodila se je v družini intelektualcev in kot taki ji je bila zaprta pot do študija medicine, ki si ga je zelo želela (oba njena starša sta bila zdravnika). Otroci intelektualcev so bili v takratnem režimu namreč deprivilegirani in le po srečnem naključju ji je uspelo vpisati se na agroživilsko fakulteto, smer ekonomija. To so bili težki časi: svojo "usposobljenost" je morala dokazovati z lopatami premetanega gnoja in številom pomolženih krav. Ampak, pravi, tako se je kalilo jeklo. Študirala je v skupini "intelektualcev odpadnikov" in toliko, kolikor se jih je vpisalo na fakulteto, jih je tudi diplomiralo v roku.

Takoj po diplomi se je z možem preselila v Slovenijo, v Maribor. Kot ženi zdravnika ji je bil družbeni status zagotovljen in morala je imeti veliko poguma, da se je po nekaj letih, ko se je naučila jezika, zaposlila kot prodajalka v trgovini. Tam je delala eno leto, potem pa se je začela njena pot navzgor.

Sprva je poučevala na Srednji živilski šoli v Mariboru, pozneje na kemijski šoli v Rušah in na Srednji kovinarski, strojni in metalurški šoli v Mariboru. Sebe je najbolj našla pri delu z odraslimi. Poučevanje, vodenje in priprava novih izobraževalnih programov so se prepletali v njenem delu. Tako je že več kot 30 let tesno povezana z izobraževanjem odraslih. S svojo osebnostjo in svojim delom je poleg visoke strokovnosti dokazala, kako pomembno je biti predvsem sočlovek in svetovalec vsakemu udeležencu v izobraževanju. Z osebno zavzetostjo, nasveti in pomočjo je številnim pomagala prebroditi ovire na poti učenja in izobraževanja. Tudi učitelje je znala nevsiljivo in sistematično vpeljati v delo z odraslimi udeleženci in jih podpirati pri njihovem profesionalnem razvoju.

Z razvijanjem novih izobraževalnih programov že vrsto let bogati slovensko teorijo in prakso na področju izobraževanja odraslih in s tem uveljavlja vseživljenjsko učenje. S svojimi pristopi pri vključevanju odraslih v organizirane oblike izobraževanja in s pripravo novih programov je uveljavljala prijeme, ki presegajo tradicionalne načine izobraževanja in so bližje odraslemu udeležencu. "Pri odraslih je treba stvari poenostaviti. Treba je izhajati iz njihovega praktičnega znanja," poudarja sama. Z uveljavljanjem odprtosti programov in oblik na področju tehniškega izobraževanja je posebej v Mariboru izjemno veliko prispevala k razvijanju kulture učenja in bogatitvi znanja. Kot vodji enote za izobraževanje odraslih (brez strokovnih sodelavcev) ji je uspelo, kljub skoraj absolutni regresiji strojne industrije v Mariboru, obdržati racionalen obseg izobraževanja odraslih za pridobitev poklicev v strojništvu na srednji poklicni in tehniški ravni. Poleg tega ji je uspelo obogatiti izobraževalno ponudbo s krajšimi oblikami usposabljanja in izpopolnjevanja.

Za njeno vodenje je bilo značilno subtilno doživljanje posameznega udeleženca v izobraževanju. Sama rada navaja, da je srce tisto, s katerim vidimo, in da se vsako spoznanje začne z občutenjem. Znala je dosledno analizirati potrebe različnih ciljnih skupin in temu prilagoditi učno in organizacijsko strategijo. Sodelavci jo poznajo kot prijetno, sistematično, dosledno, vendar nevsiljivo kolegico, ob kateri so rasli in se razvijali osebno in strokovno, saj je bila zgled v učni in odnosni komunikaciji tako s kolegi kot z udeleženci. Znala je najti povezave z gospodarstvom, Republiškim zavodom za zaposlovanje, Obrtno zbornico: tam je bila še posebej iskana vedno, kadar je šlo za pripravo in izvedbo novih izobraževalnih programov.

Alžbeta Cergol sodeluje tudi pri sistemskem urejanju izobraževanja odraslih in s tem prispeva pomemben delež k oblikovanju prenove izobraževanja odraslih. V Področni kurikularni komisiji za izobraževanje odraslih na podlagi

S svojo osebnostjo in svojim delom je poleg visoke strokovnosti dokazala, kako pomembno je biti predvsem sočlovek in svetovalec vsakemu udeležencu v izobraževanju.

Za njeno vodenje je bilo značilno subtilno doživljanje posameznega udeleženca v izobraževanju.

svojih izkušenj argumentirano opozarja na razlike med željami in resničnim življenjem.

Zadnjih dvanaest let je njeno življenje resnično prežeto z izobraževanjem odraslih. Postala je ena najvidnejših andragoginj v Sloveniji. Zdaj je upokojena, vendar kot da se s tem ni nič kaj spremenilo. Dela pri zasebnem izobraževalnem podjetju in s svojimi bogatimi izkušnjami pomaga pri uvajanju novih programov. Osrečuje pa jo to, da njena otroka gresta po njenih stopinjah.

Leda Dobrinja, Lopar pri Marezigah

Leda Dobrinja živi in deluje v *Hiši od Čjuda*. Pa ne gre za to, da bi se v njej dogajali kakšni čudeži, imenuje se po gospodarju, ki je zadnji živel v njej. Kupila jo je leta 1986 z namenom, da bi postala hiša za ustvarjanje. Z njo je želela dati prispevek v tamkajšnji kulturni prostor. Začeli so z likovnimi kolonijami, razstavami, srečanji z umetniki, kulturnimi in javnimi delavci. značilnost teh srečanji je bila, da so se jih udeleževali tako doktorji znanosti kot nepismeni, duhovniki kot komunisti, uveljavljeni akademski slikarji in likovni samouki. Skupna jim je bila ljubezen do istrske kulture, želja biti to, kar so.

Vrata njene Hiše od Čjuda so odprta vsem, ki jih zanima istrska kultura in želijo nekaj izvedeti o tej kulturi ali zanjo kaj ustvariti.

Leta 1990 je ustanovila Vito – center za pospeševanje kreativnosti in naravno življenje, v začetku je bila to družba, danes je zavod, in začela s kreativnimi delavnicami. Pripravila je turistični in kulturni vodnik po okolici Marezig, ki je prirejen izšel v Slovstvenem in kulturnozgodovinskem vodniku po Sloveniji, pripravila je osnutek razvojnega projekta in začela postopek za vključitev krajevne skupnosti Marezige v projekt Celostni razvoj podeželja in obnova vasi in zasnovala dokumentacijsko zbirko za razvojno in domoznansko področje.

Leta 1994 se je usposobila za mentorico študijskih krožkov, začela se je usposabljalati za svetovalko na področju turizma in postala je članica republiške svetovalne mreže za turizem. V tem času je izdala vrsto poljudnih, strokovnih in literarnih prispevkov in pripravljala televizijske reportaže.

Izjemno pomembno vlogo na istrskem podeželju je opravila z delom v študijskih krožkih. S tem je izobraževanje odraslih vključila v kulturno življenje kraja ter razvoja celotne skupnosti. Prvi je bil krožek z naslovom *Lopar včeraj, danes, jutri* in z njim so želeli dvigniti kulturno življenje in oživiti vas. Dejavnost krožka se je med drugim izrazila tudi v izdelavi promocijskih izdelkov: krožnika z vaškimi simboli, vaškega grba, grafike in unikatne solnice. Vse to je privedlo do vključitve vasi Lopar kot najmanjšega območja v projekt celostnega razvoja podeželja in obnove vasi.

Naslednji študijski krožek *Lopar enbot* je z delom začel leta 1995. Zbirali so stare predmete in fotografije, zapisovali podatke o ljudeh in pripravili bogato razstavo v kulturnem domu. Medtem ko so se v prva dva krožka vključevali vaščani, pa je Leda Dobrinja v tretjem krožku *Beseda slovenske Istre* povezala

ustvarjalne ljudi, ki gojijo pisano besedo, s celotnega območja slovenske Istre. Ob letošnjem Tednu vseživljenjskega učenja bo izšla tretja številka revije *Brazde s trmuna*. Pripravili so tudi več srečanj z znanimi Istrani.

Leda Dobrinja svoje odkrivanje posebnosti slovenske Istre nadaljuje s predstavitvami pomembnih Istranov na tržaškem radiu. Letos pa je začel delovati nov študijski krožek *Slovenci v Istri*, ki se ukvarja predvsem z družbeno problematiko in je že izdal prvo številko lista *Istrske teme*.

Leda Dobrinja je del generacije, ki veliko vlaga v razvoj istrskega človeka. Prva istrska inteligenca se je razpršila po svetu in šele po drugi svetovni vojni rojena generacija, se je, potem ko se je izšolala, naselila doma. Istrani z njimi dobivajo novo vedenje o svoji preteklosti, pomenu svoje kulture in željo po ohranjanju lastne istovetnosti. Leda ves čas deluje tudi pri pripravi razvojnih projektov za domačo vas in širše podeželje in tako prispeva k ozaveščanju in oblikovanju lastnih ciljev tukajšnjega prebivalstva. Vrata njene Hiše od Čjuda so odprta vsem, ki jih zanima istrska kultura in želijo nekaj izvedeti o tej kulturi ali zanjo ustvariti.

Kulturno-umetniško izobraževalno društvo POC iz Ajdovščine

Članice Kulturno-umetniškega izobraževalnega društva POC iz Ajdovščine so se prvič srečale pred dvema letoma v študijskem krožku pri oblikovanju gline. Najbolj navdušene članice so delovanje krožka s predvidenih 20 ur podaljšale na kar šestdeset ur in svoje usposabljanje sklenile z razstavo. Same so si organizirale usposabljanje, iskale ustrezno literaturo, si ogledovale razstave in menjale izkušnje. Način dela in znanje, ki so si ga pridobile v študijskem krožku, sta jim dala nove ideje in spodbude.

Z druženjem so nadaljevale tudi po tem, ko se je krožek končal. Medse so povabile gospo Jožico Korenjak in z njeno pomočjo spoznale različne tehnike in načine modeliranja ter se usposobile za oblikovanje skulptur, glaziranja in pečenja glinenih izdelkov. Medtem je dozorela ideja, da bi znanje in spretnosti, ki so si jih pridobile, širile tudi drugim. Marca letos so tako ustanovile društvo. Še naprej so se izpopolnjevale, tokrat pri akademskem slikarju Alfredu de Locateliju, ki jih je začel uvažati v čudoviti svet risanja. Hkrati so že organizirale prve tečaje oblikovanja gline. Rezultate prvih dejavnosti so maja predstavile na razstavi v Lovričevi knjižnici. Najbolj pa so ponosne na organizacijo ex tempore v Mančah. Na tem ex tempore so obudile že stare načine pečenja gline. Udeležilo se ga je štirideset navdušencev iz Italije, Hrvaške in Slovenije.

Članice društva so v duhovno bogatitev in razvijanje umetniške ustvarjalnosti vložile zelo veliko svojega dela in časa. S tem so v sebi odkrile sposobnosti izražanja na drugačne in ustvarjalnejše načine. To jim pomaga pri osebnotnem razvoju, postale so pogumnejše in samozavestnejše, spoznale so, da poleg

Medtem je dozorela ideja, da bi znanje in spretnosti, ki so si jih pridobile, širile tudi drugim.

Članice društva so v duhovno bogatitev in razvijanje umetniške ustvarjalnosti vložile zelo veliko svojega dela in časa.

službe, družine in gospodinjstva obstaja še nekaj, kar je samo njihovo. Zagnanost pri oblikovanju gline so prenesle tudi na svojo okolico. Na tečaje so prišle sodelavke, znanke, hčerke. Ljudje iz njihove okolice so kar naenkrat spoznali, da tudi oni lahko oblikujejo glino in rišejo.

Projektni svet za program usposabljanje varuhinja-negovalka

Strokovnjaki Centra Dolfke Boštjančič Draga si nenehno prizadevajo za sodobno obravnavo in kakovostno življenje posameznik in posameznik v motnjami v duševnem razvoju. Ti v Centru najdejo nadomestni ali edini dom. Najpogostejši profil delavca, ki vsak dan, v treh izmenah, skrbi za osebe z motnjo v razvoju, je varuška negovalka. Ta kljub pripravljenosti in želji po delu s to populacijo ni imela potrebnih predhodnih znanj. Zaradi specifičnosti ciljne skupine delavci centra nenehno aktivno iščejo možnosti sodobnega in kakovostnega usposabljanja in spolnjenjanja. Sad kakovostnega strokovnega dela, povezovanja med različnimi ustanovami v Sloveniji in Evropi, je bil projekt za izobraževanje varuško-negovalk, ki je bil financiran iz sredstev programa Tempus.

V izvedbo projekta so se poleg Centra vključile še Srednja vzgojiteljska šola Ljubljana, Visoka šola Nijmegen iz Nizozemske in Pedagoška akademija Univerze v Ljubljani. Slovenske institucije so pripravile program pedagoško-psiholoških, kreativnih in medicinskih znanj iz specialne nege in izobraževanja varuško. Visoka šola iz Nijmegena pa je prevzela kreativno področje, dodatno izobraževanje slovenskih učiteljev in supervizijo. Pod vodstvom Dušana Parazajde se je tako začelo delo za pridobitev novega poklica varuška-negovalka na srednji stopnji s specializacijo.

Vzpostavljen je bil kompleksen proces, ki je temeljil na nenehnem učenju in spolnjenjanju vseh, ki so bili vanj vključeni. Izobraževanje učiteljev je delno potekalo v Sloveniji, delno pa v Nijmegenu, kjer so slovenski učitelji spoznavali metode dela nizozemskih institucij za otroke s posebnimi potrebami. V izobraževalni program so tako uspešno vključene kreativne dejavnosti, kot so glasba, oblikovanje, likovno izražanje, ritmika, drama, lutke in podobno.

V obdobju 1994 do 1997 sta tako pripravljen izobraževalni program uspešno končala dva oddelka delavcev zavodov iz vse Slovenije.

Izobraževalni center Elektrogospodarstva Slovenije iz Ljubljane

Sodelavci Izobraževalnega centra Elektrogospodarstva Slovenije iz Ljubljane svoje poslanstvo vidijo predvsem v zagotavljanju kakovostnega prenosa in menjave znanja ter njegovi učinkoviti rabi v praksi. V ta namen si prizadevajo izrabiti vse razpoložljive organizacijske, tehnične in pedagoško-andragoške možnosti ter ob tem razviti kar najbolj učinkovit način izobraževanja v sistemu Elektrogospodarstva Slovenije.

Zaradi specifičnosti ciljne skupine delavci Centra nenehno aktivno iščejo možnosti sodobnega in kakovostnega usposabljanja in spolnjenjanja.

